

لخته های خون مجموعه های ژل ماندی از خون هستند که وقتی خون از مایع به نیمه جامد تبدیل می شود، در رگ ها یا شریان ها تشکیل می شوند. لخته شدن یک عملکرد طبیعی است که خونریزی بیش از حد را متوقف می کند. با این حال، لخته های خونی که در برخی مکان ها تشکیل می شوند و خود به خود حل نمی شوند، می توانند برای سلامتی خطرناک باشند. برای انجام آزمایشات تشخیصی لخته خون می توانید از **نمونه گیری در منزل آزمایشگاه نیکو** استفاده کنید.

به طور معمول، لخته شدن خون به عنوان پاسخی به آسیب یک رگ خونی شروع می شود. در ابتدا خون در یک مکان باقی می ماند. پلاکت ها و فیبرین با هم ترکیب می شوند و پلاک پلاکتی را تشکیل می دهند تا خونریزی را متوقف کنند.

زمانی که لخته خون در جایی که نباید ایجاد می شد تشکیل شود، ترومبوز نامیده می شود. لخته ممکن است در یک نقطه بماند (به نام ترومبوز) یا در بدن حرکت کند (به نام آمبولی یا ترومبوآمبولی). لخته هایی که حرکت می کنند بسیار خطرناک هستند. لخته های خون می توانند در شریان ها (لخته های شریانی) یا سیاهرگ ها (لخته های وریدی) ایجاد شوند.

علائم لخته خون و درمان توصیه شده بستگی به محل تشکیل لخته در بدن و میزان آسیب آن دارد.

هر لخته خونی که در شریان ها (لخته های شریانی) یا سیاهرگ ها (لخته های وریدی) ایجاد می شود، می تواند جدی باشد.

لخته ای که در یکی از وریدهای بزرگ بدن ایجاد می شود، ترومبوز ورید عمقی (DVT) نامیده می شود. لخته خون ثابت، یا لخته ای که در جای خود باقی می ماند، ممکن است به بدن آسیبی نرساند. لخته خونی که از جای خود جدا می شود و شروع به حرکت در جریان خون می کند، می تواند خطرناک باشد.

یکی از مهم ترین نگرانی های لخته شدن خون زمانی است که DVT به ریه ها راه پیدا می کند و گیر می کند. این وضعیت که آمبولی ریه (PE) نامیده می شود، می تواند جریان خون را متوقف کند و نتایج آن می تواند بسیار جدی و حتی کشنده باشد. در واقع، سالانه ۱۰۰۰۰۰ نفر در ایالات متحده بر اثر DVT و PE می میرند.

لخته های شریانی در مغز را سکته مغزی می گویند. لخته می تواند در شریان های قلب ایجاد شود و باعث حمله قلبی شود. لخته های خون می توانند در رگ های خونی شکم ایجاد شوند و باعث درد و/یا حالت تهوع و استفراغ شوند.

چه کسانی بیشتر در معرض خطر لخته شدن خون هستند؟

لخته شدن خون با افزایش سن، به ویژه زمانی که افراد بالای ۶۵ سال سن دارند، شایع تر می شود. بستری طولانی مدت در بیمارستان، جراحی ها و ضربه ممکن است به طور قابل توجهی خطر لخته شدن خون را افزایش دهد.

عوامل دیگر عبارتند از:

- استفاده از قرص های ضد بارداری یا هورمون درمانی
- بارداری
- ابتلا به سرطان یا تحت درمان سرطان بودن
- سابقه خانوادگی لخته شدن خون یا ابتلا به یک بیماری خاص مانند بیماری فاکتور V لیدن، سندرم آنتی فسفولیپید یا پلی سیتمی ورا که احتمال لخته شدن را افزایش می دهد.
- ابتلا به بیماری کرونا

برخی از عوامل بر اساس انتخاب سبک زندگی است. این عوامل که با لخته شدن خون مرتبط هستند عبارتند از:

- اضافه وزن یا چاقی
- سبک زندگی بی تحرک
- سیگار کشیدن.

لخته های خونی که ممکن است در طول دوره قاعدگی مشاهده شوند اغلب نگران کننده نیستند.

شایع ترین علائم لخته خون چیست؟

علائم لخته خون به محل تشکیل لخته در بدن بستگی دارد. برخی از افراد ممکن است هیچ علامتی را تجربه نکنند. لخته شدن خون ممکن است با علائم زیر همراه باشد:

لخته در شکم: لخته شدن خون در ناحیه شکم می تواند باعث درد یا حالت تهوع و استفراغ شود.

لخته در بازوها یا پاها: پا یا بازو ممکن است در لمس دردناک یا حساس باشد. تورم، قرمزی و گرمی از دیگر علائم شایع لخته شدن خون هستند.

لخته در مغز: لخته شدن خون در مغز (سکته مغزی) بسته به اینکه کدام قسمت از مغز را تحت تاثیر قرار می دهد، می تواند علائم مختلفی ایجاد کند. این لخته ها ممکن است باعث اختلال در صحبت کردن یا بینایی، ناتوانی در حرکت یا احساس بی حسی یک طرف بدن و گاهی تشنج شوند.

لخته در قلب یا ریه: لخته شدن خون در قلب باعث علائم حمله قلبی مانند درد قفسه سینه، تعریق، درد در بازوی چپ و یا تنگی نفس می شود. لخته شدن خون در ریه ها می تواند باعث درد قفسه سینه، مشکل در تنفس و گاهی اوقات منجر به سرفه خونی شود.

لخته خون چگونه تشخیص داده می شود؟

پزشکان از انواع آزمایشات برای تشخیص لخته شدن خون و رد علل دیگر استفاده می کنند. اگر پزشک مشکوک به لخته شدن خون باشد، ممکن است موارد زیر را توصیه کند:

در برخی موارد می توان از آزمایش خون برای رد لخته خون استفاده کرد.

سونوگرافی دید واضحی از رگ ها و جریان خون ارائه می کند.

سی تی اسکن سر، شکم یا قفسه سینه ممکن است برای تایید لخته شدن خون استفاده شود. این تست تصویربرداری می تواند به رد سایر علل بالقوه نیز کمک کند.

آنژیوگرافی رزونانس مغناطیسی (MRA) یک آزمایش تصویربرداری شبیه به آزمایش تصویربرداری (MRI) است. MRA به طور خاص رگ های خونی را بررسی می کند.

اسکن V/Q گردش هوا و خون را در ریه ها بررسی می کند.

لخته های خون چگونه درمان می شوند؟

هدف از درمان لخته های خون، به ویژه DVT، جلوگیری از بزرگ تر شدن یا حل شدن لخته خون است. درمان می تواند شانس فرد را برای ایجاد لخته های خون بیشتر در آینده کاهش دهد.

درمان بستگی به این دارد که لخته خون کجاست و چقدر احتمال دارد به فرد آسیب برساند. پزشک ممکن است درمان های زیر را توصیه کند:

دارو: داروهای ضد انعقاد که رقیق کننده های خون نیز نامیده می شوند، به جلوگیری از تشکیل لخته خون کمک می کنند. در مواردی که لخته های خونی زندگی را تهدید می کنند، داروهایی به نام ترومبولیتیک ها می توانند لخته ها را حل کنند.

جوراب های فشاری: این جوراب های تنگ فشاری را برای کمک به کاهش تورم پا یا جلوگیری از تشکیل لخته های خون ایجاد می کند.

جراحی: در یک روش ترومبولیز با هدایت کاتتر، متخصصان یک کاتتر (یک لوله بلند) را به لخته خون هدایت می کنند. کاتتر دارو را مستقیماً به لخته می رساند تا به حل شدن آن کمک کند. در جراحی ترومبولیتومی، پزشکان از ابزارهای مخصوصی برای برداشتن لخته خون استفاده می کنند.

استنت: پزشکان ممکن است تصمیم بگیرند که آیا استنت برای باز نگه داشتن رگ خونی ضروری است یا خیر. فیلترهای ورید اجوف: در برخی موارد، ممکن است فرد نتواند رقیق کننده های خون مصرف کند و فیلتری در ورید اجوف تحتانی (بزرگ ترین سیاهرگ بدن) قرار داده می شود تا لخته های خون را قبل از اینکه به ریه ها برود، جمع آوری کند.

چگونه می توان از لخته شدن خون جلوگیری کرد؟

- فعالیت بدنی منظم.
- ترک سیگار
- داشتن یک رژیم غذایی سالم و اطمینان از هیدراته ماندن.
- حفظ وزن سالم.
- کنترل مشکلاتی مانند فشار خون بالا و دیابت.
- انجام غربالگری سرطان ها

منابع:

<https://my.clevelandclinic.org>

<https://www.webmd.com>

[https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%AE%D8%AA%D9%87%D8%AE%D9%88%D9%86%D8%00%D8%01%D9%88%D9%85%D8%08%D9%88%D8%02\)](https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%84%D8%AE%D8%AA%D9%87%D8%AE%D9%88%D9%86%D8%00%D8%01%D9%88%D9%85%D8%08%D9%88%D8%02))
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24750682>